

I

Open Acces Biltegiak Euskal Herriko Unibertsitatean: ADDI

Alcira Macías eta M.^a Fe Rivas

Teknologia berrien arloko burua Liburutegian
eta Bilboko Ingeniaritza Goi Eskola Teknikoko Liburutegiko laguntzailea, UPV/EHU
Jefa del área de Nuevas tecnologías en la Biblioteca
y Ayudante de la Biblioteca de la Escuela Técnica Superior de Ingeniería de Bilbao, UPV/EHU

Laburpena: Ponentzia honen bidez, «Open access mugimendua»-ren berri eman nahi da labur-labur, eta, amaieran, ADDI UPV/EHUren Biltegi Institutuzionalaz jardungo da, adibide batzuen bidez ikusiko delarik nola bilatzen den gordetako informazioa, hainbat plataformatatik. Parte-hartzaileei baliabide horiek erabiltzeko gonbita egiten zaie, bai profesional moduan, irekian argitaratzeko, bai dokumentalista moduan, informazioa bilatzeko.

Resumen: Esta ponencia pretende informar brevemente sobre el «Movimiento Open Access», para acabar centrándose en ADDI, Repositorio Institucional de la UPV/EHU, viendo, con ejemplos, cómo se realiza la búsqueda de la información depositada, desde diferentes plataformas. Se invita a los participantes a usar estos recursos, bien como profesionales que pueden publicar en abierto, o como documentalistas que pueden utilizarlos para la búsqueda de información.

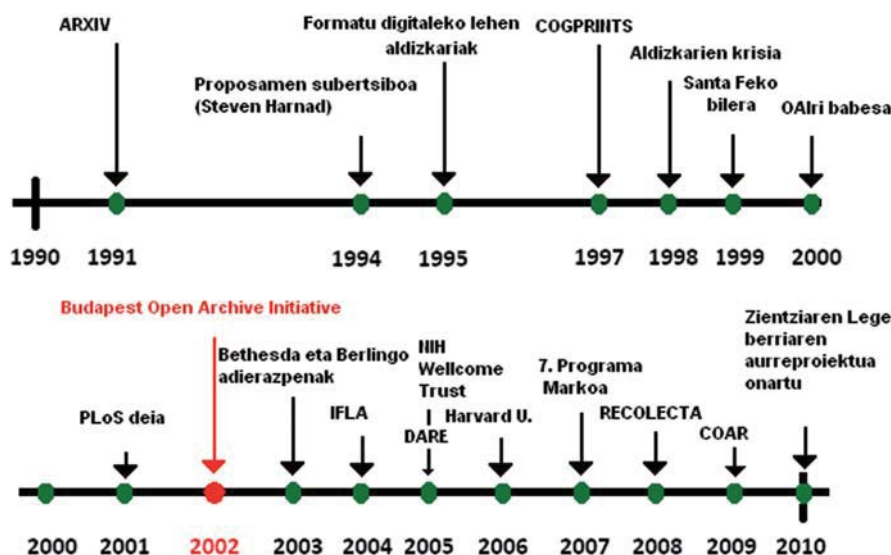
1. OPEN ACCESS MUGIMENDUA. DEFINIZIOA

Literatura zientifikora sarbide irekia izateak esan nahi du literatura hori edonoren esku izatea Interneten, irakurri, deskargatu, kopia, banatu, inprimatu edo legezko beste edozer egin dezan, inolako oztoporik izan gabe diruaren, teknika-aren edo beste alderen batetik. Muga bakarra hau da: autoreei ematea beren lanaren osotasunaren gaineko kontrola eta behar bezala aipatuak eta ezagutuak izateko eskubidea.

Lan bat sarbide irekikoa izan dadin, copyright-aren onuradunak aurrez definitu behar du erabiltzaileek nola erabil dezaketen lan hori, hau da, ea kopia, banatu edo transmititu dezaketen eta lan horretatik eratorritako lanak egin eta bana ditzaketen, edozein komunikabide digitaletan eta ardurazko edozein asmotarako, autorretza aitortzea beste eginbeharrik gabe.

Laburtuz, nahiz eta lan baterako sarbide irekia izan, horrek ez du esan nahi kosturik ez duenik, ez eta libre garenik argitaraturiko informazioa nolanahi erabiltzeko.

Open Access mugimendua: Bilakaera

Aurrez, izan ziren beste zenbait ekinbide, baina 90eko hamarraldian hasi ziren agertzen «open access» izeneko proiektuak, hots, www.agertzearekin.bateratsu.net. Nolanahi ere den, XXI. mendean etapa berri batean sartu da mugimendu hori, zein-ean, proiektuak egiteaz gainera, gizarte-babesa ematen baitzaio, nazioartean zabaltzen diren adierazpenek lagunduta.

1991n, Paul Ginsparg buru dela, ARXIV jartzen da martxan, Fisikari eta Matematikari eskainitako biltegi bat, oraindik ere indarrean dena eta gai horietako profesionalek ohiko lanabes dutena.

1994ko udan, Steven Harnad-ek, ezaguna *peer review* delakoa bultzatu zuelako literatura zientifikoaren kalitatea bermatzeko, dokumentu aitzindari bat argitaratu zuen Interneten artikulua zientifikoak denek eskuratzeko moduan argitaratzeaz. «Proposamen subertsiboa» jarri zion izenburutzat, eta oso ikuspegi kritikoa agertu zuen argitaldarien eremu horretan duten jokabideaz.

1995ean, lehen aldizkari digitalak hasi ziren agertzen; 1997an beste biltegi bat agertu zen, Psikologiaren ingurukoa; eta 1998an «aldizkarien krisia» etorri zen, prezioen gorakadak eraginda.

Giro hartan, zientzialarien erkidegoak, batetik, aldizkarien batez besteko prezioen gorakada neurrigabearekin egin zuen topo 1998. urtean; ondorioz, harpidetzei eutsi ahal izateko, liburutegiek, lehen aldiz, aurreko urtean baino diru gutxiago erabili behar izan zuten liburuak erosteko. 1998an, batez beste, liburutegiek 1986an baino % 152 gehiago gastatu zuten % 7 titulu gutxiago erosteko.

Bestetik, argitaldarien baldintza gogorregiak inposatzen zituzten argitaratutako materialen gainean. Argitaratzeko bide tradizionalak aztertuta, hauxe aurkitzen dugu:

1. Instituzio zientifiko bateko edo gehiagoko ikertzaile batek edo ikertzaile talde batek lan bat egiten du aldizkari jakin batean argitaratzeko asmoz —gehienetan, lanaren ezaugarriei ondoen egokitzen zaien aldizkarian—, hartara zientzialarien erkidegoaren aitortza eta merezimendu intelektuala jasotzeko.
2. Aldizkari horren argitaratze-arauei jarraituz, lana bidaltzen dute, eta kontratu bat sinatzen argitaratzailearekin, zeinaren arabera uko egiten baitiete lanaren gainean dituzten autore-eskubideei, argitaratuko balitz. Hori nahitaez egin behar da, argitaratzaileek lan argitaragabeak eskatzen baitituzte, eta autore bat baino gehiago badira, denen sinadura.
3. Aldizkariak jorratzen duen gaian espezialista direnek osatutako batzorde zientifiko batek ebaluatu egiten ditu jasotako lanak; horrek, batzuetan, *jasotako guztien % 11 baino ez* argitaratzea ekarri ohi du. Beste lanak ezagutzaren zabalkundetik kanpo geratzen dira, kalitate faltagatik edo argitalpenaren gaiari egokitzen ez zaizkiolako.
4. Azkenik, eta hona paradoxa, *lana argitaratu ondoren, artikulu hori ekoitzi duen ikerketa subentzionatu duen zientzia-erakundeak* erosi egin behar du aldizkaria bere kideen artean emaitzak zabaldu ahal izateko.

Laburtuz, *argitaldarien etekin ekonomikoak lortzen dituzte inolako materialik ekoitzi gabe, autoreek beren lanari zabalkundea emateko duten premiatik.*

Kronologiarekin jarraituz, 1999ko urrian bilera bat antolatu zen Santa Fen (New Mexiko, AEB), ideia hau gidari zelarik: artxiboen arteko *interoperabilitatea* ezinbestekoa zela erkidego akademikoaren baitan haiek eragin handiagoa izan zezaten. Hartara, bilaketak zenbait artxibotan federatu ahal izango ziren, erregistroak trukatu edo aldi bereko bilaketak egin elkarrekin zerikusia zuten jakintza-arloetan. Bilera haren eta geroagoko beste elkarrizketa batzuen ondorioz, 2001eko urtarrian Open Archives Initiative-Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH) argitaratu zen (lehen bertsioa); Z39.50 baino errazagoa zen.

2002ko otsailean, Budapest Open Archive Initiative (BOAI) argitaratu zen, akademiko eta liburuzain garrantzitsuek sinatutako adierazpen bat, non lehen aldiz definitzen baita «sarbide irekia» kontzeptua.

Une hartatik aurrera, ikertzaile eta instituzio ospetsuen atxikimenduak etorri ziren: lehenik Budapesteko eta ondoren Berlingo adierazpenak sinatu zituzten, eta OA mugimendua indartuz joan zen. OAn babestutako proiektuak bata bestearen atzetik sortu ziren, eta gero eta instituzio finantzatzaile gehiagok eskatzen zuten libreki argitaratzea bere finantzatutako ikerketen emaitzak.

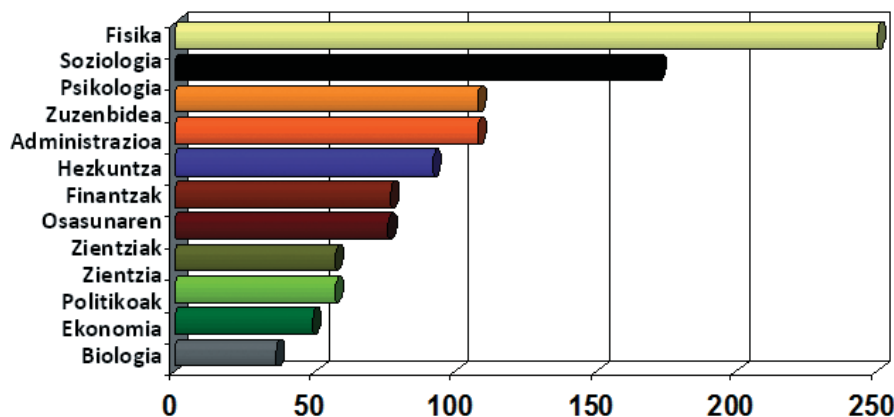
2. OPEN ACCESS MUGIMENDUA. ABANTAILAK

Ikertzaileentzat

1. *Abantaila nagusia da: informaziorako Sarbide Irekiak handitu egiten duela audientzia eta aiputan neurtutako eragina. Hori da arrazoi nagusia autoreek beren lanak Sarbide Irekian jar ditzaten.*

Hipotesi asko saiatzen dira gertaera horren azalpena ematen. Batzuek iradokitzen dute norberak biltegitratutako artikuluek bizkorrago zirkulatzen dutela aldizkari batean argitaratuek baino (eta lehenago aipatu ohi direla), eta autoreek biltegitratu egiten dituztela beren lanik onenak; ondorioz, Sarbide Irekian kalitatea handitzeko joera dakar horrek. *Baina oso litekeena da egiten diren azterketek frogatzea ezen hori lanak harrera handiagoa eta ikertzaileen artean ikusgaitasun handiagoa duelako gertatzen dela, eta baliagarri, garrantzitsu eta beren lanetan aipatzeko duin irizten diotelako.*

Ondoko grafikoaren arabera, kalkulatzen da erreferentzia-kopurua % 50etik % 250era gehitzen dela.

Datuak: Key Perspectives Ltd Steven Harnad and co-workers.

2. Komunikazio zientifikoa bizkorrago gertatzen da hala paperezko aldizkari bitartez baino.
3. Gizartera zabaldutako curriculum bat balitz bezala ikus daiteke.
4. «Ikusgai» eta, beraz, aipatua izateko aukera du; ez bakarrik aldizkari hauta batzuekin batera agertzeagatik bakarrik, lanaren beraren edukiagatik ere bai.
5. Gordetzearen ikuspuntutik, biltegiak artxibo zentral bat ematen dio bere produkzio zientifikorako.

Ikerkuntza-instituzioentzat:

1. Ikusgaiago eta prestigiotsuago egiten ditu.
2. Ikerkuntza-jardueraren inpaktu handiagoa erakargarri gertatzen zaie finantzatze-iturriei, irakasle eta ikertzaile berriei, ikasle izan litezkeenei, eta abar.

Gizartearentzat:

1. Copyright-a duten materialetara sarbidea izateak sormena kitzikatu eta eza-gutza berriak garatzen laguntzen du.
2. Bizkortu egiten da ikerkuntza, eta aberastu hezkuntza.
3. Partekatu egiten da ikaskuntza nazio aberatsen eta pobreen artean.
4. Instituzioen ekoizpen zientifikoa luzera begira gordeta geratuko dela ziurtatzen da.

3. OPEN ACCESS MUGIMENDUA: ESTANDARRAK**Oinarrizko kontzeptuak**

Metadatuak: sarean baliabide elektronikoak aurkitzen laguntzeko erabiltzen den edozein datu. Web baliabideak deskribatzea edo katalogatzea da xedea, errazago berreskuratzeko. Beste erabilera bat ere badu: kontserbatzea eta gordetzea; izan ere, formatuari, egiturari eta abarri buruzko informazioa meta daiteke.

Identifikatzaile bakarra: Identifikatzailea kode bat da, objektu digital bat edo item bat modu unibokoan identifikatzen duena.

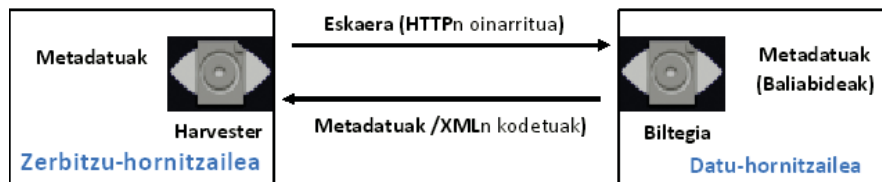
Datu-hornitzailea: Datuak eta metadatuak dituzten entitateak dira; datuok partekatzeke prest daude.

Zerbitzu-hornitzailea: Ageri diren metadatuak bildu eta beste zerbitzu batzuk eskaintzen dituzte; batez ere bilaketakoak, baina baita erabilera-estatistikak, kontsulta eta deskargen kopurua, eta abar.

Oinarrizko ideia hau da: zerbitzu-hornitzaileek datu-hornitzaileengandik jasotzen dituztela metadatuak, eta zerbitzu erantsi batzuk eskaintzen dituztela, hala nola bilaketa-tresna hobeak, deskarga-estatistikak, aipuak, eta abar. Erabiltzaile batek dokumentu bateko testu osora iritsi nahi duenean, zerbitzu-hornitzaileak datu-hornitzaileagana jotzen du eta eskatutako dokumentua eskaintzen dio. Horregatik du hainbesteko garrantzia DOI delakoak (Digital object identifier) izatea.

Ez gara hasiko orain protokoloa teknikoki deskribatzen; modu sinplean, honela esplikatu daiteke:

OAI-PMHk HTTP transakzioak erabiltzen ditu galderak egiteko, eta erantzunak XML dokumentu ondo eratuak dira. Bezero/zerbitzari eredu batean oinarritzen da, non bezeroa zerbitzu-hornitzailea bailitzateke, eta zerbitzaria, berriz, datu-hornitzailea.

Erregistro bakoitza identifikatzaile bakar batek modu unibokoan bideratzeko modukoa izan behar du, eta iturriak iraunkorra izan behar du zerbitzu-hornitzaileak hura erreferentziatzen izan dezaten metadatu bidez deskribaturiko objektu digitalera iristerakoan.

4. OPEN ACCESS MUGIMENDUA: INPLEMENTAZIOA

Open Access mugimendua bi bideetatik ari da garatzen: urrezko bidea sarbide irekiko aldizkariak osatzen dute, eta bide berdea, berriz, biltegiek.

Urrezko Bidea-Open Access Aldizkariak

Sarbide irekiko aldizkariak dagokienez, honako aukera hauek ditugu:

- *Lehendik dauden aldizkariak* (sei edo 12 hilabeteko) bahitura-aldi baten ondoren beren fitxategietarako sarbidea ematen dutenak. (PubMed Central)
- *OA aldizkariak*, non autoreak copyright eskubideak beretzat gordetzen baititu eta bere artikulua argitaratzeagatik ordaintzen baitu. (BioMed Central)
- *OA argitalpen doakoak*, non egileak ez baitu ordaintzen bere lanak argitaratzeagatik. (DOAJ: <http://www.doaj.org>)
- *Eredu hibridoa*, non bi aukera baitaude, harpidetzaagatik ordaintzea eta argitaratzeagatik ordaintzea, hau da, autoreak artikulua bat argitaratu nahi badu baina autore-eskubideak beretzat gordez, diru-kopuru jakin bat ordaindu behar du. Bestela, eskubideak argitaldarira pasatuko dira. (Elsevier, Springer, Blackwell...).

Bide Berdea-Biltegiak

Bide berdeak, autoreek harpidetza bidezko aldizkari batean argitaratzeaz gainera, esan nahi du kopia bat biltegi instituzional edo tematiko batean gordailutzea (autoartxiboa). Biltegira bidalitako kopia preprint-a izan daiteke, hots, artikularen bertsio bat begiraleek ebaluatu aurrekoa, edo izan daiteke postprint-a, hots, ebaluazio ondorengo bertsioa, eta batzuetan baita argitara ematen den bertsio bera ere. Biltegi batzuek onartzen dute pareek gainbegiratu gabeko artikulua gordailutzea; hori gogor kritikatzeko sarbide irekiaren kontra daudenek.

Esan daiteke biltegi digitalak hainbat formatutako objektu digitalak (datu eta metadatuak) biltzen dituzten artxibo batzuk direla (testu-, irudi-, soinu- eta beste formatu batzuetakoak). Honako hauek dituzte ezaugarri nabarmenenak:

- Objektu digitalak dauzkate.
- Metadatuak dauzkate.
- Objektu bakoitza modu iraunkorrean identifikatzea ziurtatzen dute, identifikatzaile bakar baten bidez.
- Objektuak kudeatzeko, artxibatzeko eta gordetzeko funtzioak eskaintzen dituzte.
- Sarbide erraza, kontrolatua eta estandarizatua eskaintzen diete objektuei.
- Segurtasun-sistema egokiak eskaintzen dituzte objektu eta metadatuentzat.
- Iraunkorrak dira denboran.

Hemen kontsulta daiteke gaur egun diren biltegien zerrenda:

- <http://www.opendoar.org>,
- <http://www.roar.org>,
- <http://www.openarchives.org/Register/BrowseSites>.

Sarbide Irekiko Biltegiak gai bati buruzkoak izan daitezke, hots, ezagutza-eremu jakin bati buruzko material zientifikoa biltzen dutenak, edota instituzionalak, instituzio jakin batean sortutako produkzio zientifikoa gordetzen dutenak.

Gai bati buruzko biltegien adibideak:

- arXiv: <http://www.arxiv.org> → Fisika eta Matematika. Eprint artxiboen lehen adibidetzat hartu ohi da. 1991n sortu zen. Aurreargitalpenen artxibo gisa hasi zen, baina eboluzionatuz joan da, eta aldizkari tradizionaletan argitaraturiko artikulak ere hartzen ditu. Orobat, Energia Handiko Fisikako esparruan hasi zen, baina beste jakintza-arlo batzuk beretu ditu, hala nola Matematika, Informatika, eta abar.
- e-Lis: <http://eprints.rclis.org> → Dokumentazio Zientziak (Eprints in Library and Information Science). Nazioarteko ahalegin bat da, dokumentu zientifikoaren artxibo multinazional eta eleanitza sortzeko Bibliotekonomia eta Dokumentazio arloetan.
- RePEc: <http://www.repec.org> → Ekonomia. Research Papers in Economics-en siglak dira. Eredu banatu batean oinarritzen da hau ere. Autoreei lan-dokumentuak beren instituzioaren tokiko artxibo batera bidaltzeko aukera ematen die, edo, halakorik ez bada, EconWPArak, <http://econwpa.wustl.edu>, Washington University at Saint Louis-ek arXiv.org ereduari jarraituz daukan artxibo batera.

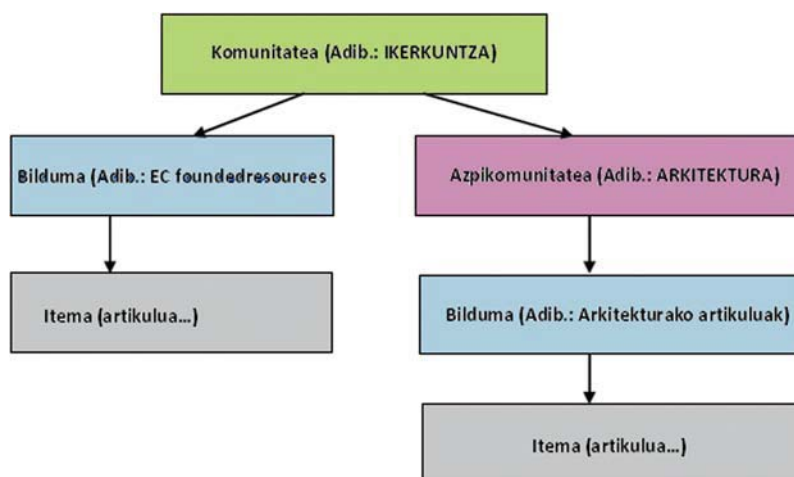
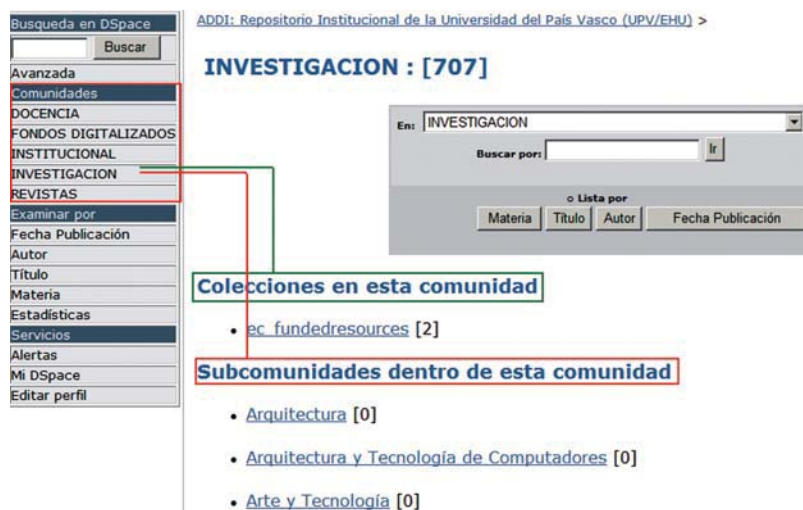
5. ADDI, EHU-KO BILTEGI INSTITUZIONALA

Oro har, *biltegi instituzionala* fitxategiak biltegitratzeko artxibo edo datu-base bat baino gehiago da. Instituzio batek bere irakasle eta ikertzaileen produkzioa

ikusgai jartzeko duen konpromisoari erantzuten dio, eta eskatzen du horretarako lanabesak martxan jartzea, lanabesok garatzeko politikak ezartzea eta zenbait estamentuk konpromisoa hartzea hori lortzeko.

UPV/EHUⁿ, gure biltegia *ADDI* da. Dspace-n oinarritzen da, gisa honetako proiektuetarako plataforma software libreko batean, eta honako egitura hau du:

- Bost *Komunitate*tan banatuta dago (Irakaskuntza, Funtz Digitalizatuak, Institutuzionala, Ikerkuntza eta Aldizkariak); horiek, berriz, azpikomunitateak eta/edo bildumak dituzte. *Azpikomunitateak bildumatan* daude banatuta, eta horietan gordetzen dira edukiak.

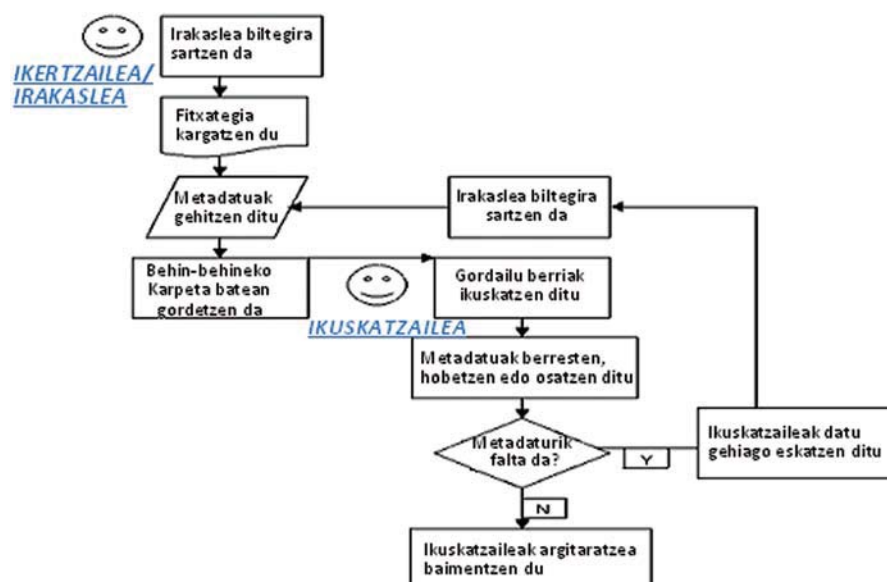
Bilduma bakoitzak argitaraturiko lanak dauzka, eta gerta daiteke lan bat zenbait bildumatatik egotea irispidean, baldin eta, esate baterako, autoreak departamentu bat baino gehiagokoak badira.

5.1. Lan-fluxuak

UPV/EHuko irakasle eta ikertzaileek baimena dute beren departamentuetako bildumetan beren artikulua edo doktoretza-tesiak autoartxibatzeke, eta beren Eskola edo Fakultatekoetan, berriz, prestatzen dituzten irakasmaterialak gordetzeke.

Gordailutze edo autoartxibatzea kasuan kasuko bildumaren formularioaren bidez egiten da, eta, horretarako, autorea bera da egokiena bere lanak ondoen deskribatzen dituzten metadatuak definitzeko eta daukan materialaren bertsioa eransteko. Material horiek, ordea, inoiz ez dira pasatzen ADDiko izatera Unibertsitateko Liburutegiko langile baimenduek ikuskatu gabe; izan ere, materiala sartzeko behin betiko baiezkoa eman aurretik, honako hauek egin behar dituzte langileok:

1. Frogatu autoreak dagoeneko argitaratuak dituen artikulua komunikatzeko eta publikoki banatzeko eskubideak dituela edo publiko egiten duela eskubide horien titularrak (gehienetan, argitaldari batek) uzten duen materialaren bertsioa (preprint, postprint edo argitaratutako bertsioa).
2. Metadatuak ondo osatuta eta zuzen idatzita daudela, ADDI UPV/EHuren biltegirako gidaren argibideen arabera; gida hori biltegian bertan dago zintzilikatuta (<http://hdl.handle.net/10810/2544>).

Dena ondo badago, itema ADDIko bihurtzen da; arazoren bat badago, datuak autoreari itzultzen zaizkio osa edo alda ditzan, edota biltegiaren bitartez publiko egin nahi duen materialaren bertsio egokia ekar dezan.

6. ADDI-N ARGITARATURIKO MATERIALAK BILTZAILEEN BITARTEZ BILATZEA

Nahiago genuke ADDItik gomendatu bertatik bila daitezela artxibaturiko materialak, bilaketa-sistema osoa baitu, hala autore, titulu eta gaien indizeen bitartez nola bilaketa errazaren eta aurreratuaren bitartez; baina errealistak izan behar dugu, eta onartu gure biltegiko edukietara hurbilduko diren erabiltzaile gehienak aipaturiko zerbitzu-hornitzaileen bitartez edo biltzaileen bitartez hurbilduko direla. Esate baterako:

- *Google Scholar*, Googlek biltzaile zientifikoetara egindako hurbilpena, saio bat «Internet ikusezina» deritzonaren parte den informazio akademikoa ikusgaiago jartzeko (<http://scholar.Google.es>)

The screenshot shows a Google Académico search result for the paper "Numerical Distribution Functions for Seasonal Unit Root Tests" by Díaz-Emparanza - 2011. The search bar contains the text "Numerical Distribution". The results list the paper title, author, and a brief abstract. The abstract mentions that the paper provides test statistics for seasonal unit roots using a response surface regression approach. The paper is available in PDF format and can be downloaded from the Repec.org website. The search results also include a link to the paper's page on the Repec.org website.

- *Recolecta*, FECYT eta REBIUN batera ari diren proiektu bat, Espainiako biltegi zientifiko guztiak bilduko dituen plataforma bat sortzeko; biltegi-kudeatzaileei zein ikertzaileei ematen die zerbitzua. <http://www.recolecta.net/buscador/>

The screenshot shows the Recolecta website interface. At the top, there are logos for the Spanish Government, FECYT, and Recolecta. Below the logos is a navigation bar with links: INICIO, SHERPA/ARMOE, BUSCADOR, DOCUMENTACIÓN, CONTACTO, and ADMINISTRADORES DE REPOSITARIOS. The main content area features a search bar with the text 'Buscador' and a search button. Below the search bar, there is a section titled 'Búsqueda con todos los términos: Título="Numerical Distribution Functions for Seasonal Unit Root Tests"'. To the left of the search results, there is a sidebar with links: ESTADÍSTICAS, WEBINARS, OPEN ACCESS WEEK, and a list of search options: búsqueda simple, búsqueda avanzada, Navegar por recursos, Recursos recolectados, and Administración. The search results are displayed in a table with columns: Recurso de origen, Identificador, Identificador, Título, Autor, Materia, and Materia. The results show a document from ADDI: Repositorio Institucional de la Universidad del País Vasco, with the identifier 1134-8984 and the URL http://hdl.handle.net/10810/5568. The title is 'Numerical Distribution Functions for Seasonal Unit Root Tests', the author is 'Díaz-Empanaza Herrero, Ignacio', and the subject is 'seasonality'. The document is available in PDF format and can be downloaded.

Recurso de origen	Identificador	Identificador	Título	Autor	Materia	Materia
ADDI: Repositorio Institucional de la Universidad del País Vasco	1134-8984	http://hdl.handle.net/10810/5568	Numerical Distribution Functions for Seasonal Unit Root Tests	Díaz-Empanaza Herrero, Ignacio	seasonality	unit roots
						surface response analysis

— *OpenAire*, open access bultzatzen duen europar proiektua; Europar Batasunaren 7. Programa Markoak finantzaturiko ikerkuntzetatik ateratzen diren argitalpen guztiak autoartxibatzerara behartzen du (<http://www.openaire.eu/es/component/openaire/browse/default/390>).

Zerbitzu-hornitzaile edo biltzaile horiek guztiek ADDItik biltzen dituzte metadatuak, eta gure biltegian bildutako edukira bideratzen dituzte erabiltzaileak, aipaturiko identifikatzaile bakarraren bitartez —gure kasuan, handle—, zeinak ezin argiago pertsonalizatzen baitu biltegi bateko item bakoitza. Gure biltegiara hala birbideratzeari esker, itemen kontsulta- eta deskarga-estatistikak egin ditzakegu, bai kontsulta ADDItik bertatik egiten bada eta bai beste edozein biltzaile edo biltzailetatik, halako moldez non autoreek eta instituzioak ikusi egin baitezakete nola erabiltzen diren materialak sarbide irekian.

7. AUTORE-ESKUBIDEAK

ADDIri edo beste edozein biltegiari dagokionez, bi ikuspuntutatik begira diezaiekegu autore-eskubideei:

- gordailutu daitezkeen materialei dagokien ikuspuntutik
- edo erabiltzaileon ikuspuntutik: nola uzten zaigun erabiltzen bertan lortzen ditugun materialak.

Gai horri ekiterakoan, argi izan behar ditugu zenbait kontzeptu, gordailututako materialen autore-eskubideekin zerikusia dutenak:

- Bistan da sarean aurkituko ditugun materialak publikoak direla, baina horrek ez du esan nahi libreak edo sarbide irekikoak direnik.

- Ohartu behar dugu ezen, nahiz eta edukiak ez izan inolako oharrik, horrek ez duela esan nahi eskubideak libre dituenik; are gehiago, oharrik ez bada, gehienetan ulertu behar da eskubide guztiak gordeta dituela.
- Obra guztiek dute autore bat, espresuki adierazi edo ez, eta, beraz, eskubide-titular bat dute, errespetatu beharrekoa.
- Bilatzaileek, hala nola Googlek berak edo are Recolectak, materialak bilatzen dituzte, baina ez dira obraren jabe.
- Interesatzen zaigun materiala aurkitu ondoren, kontu handiz irakurri behar dira lege-oharra edo erabilpen-baldintzak.

ADDIko lege-ohar batek haxe dio hitzez hitz: «DSpaceren itemak copyright-ez babesturik daude, eta, besterik esaten ez bada, erreserbaturik dituzte eskubideak».

Hala ere, ahalik eta kontu handiena izaten saiatu gara autore-eskubideen gaiari buruz, eta material argitaragabeetan, hala nola doktoretza-tesietan, saiatu gara adierazten zegokion metadatuak (dc.rights.holder) ea itema copyright-pean dagoen ala creative commons lizentzietako baten pean banatzen den, horiek gutxienez erreproduzio, banaketa eta komunikazio publikoa uzten baitute, betiere autoreak aitortzeko eskatuz. Gainera, ADDIren materialen erabiltzaileak inolako zalantzarik izan ez dezan materiala deskargatu ondoren, saiatu gara dokumentuaren parte gutxietan dagokion © (copyright) edo cc (Creative Commons) adierazten duen ikurra ager dadin.

cuenta las necesidades de los fondos de pensiones uniplan de empleo, proponemos un modelo de gestión específico para este tipo de fondos. Para finalizar, realizamos un análisis empírico sobre la gestión de los fondos de pensiones uniplan de empleo e individuales.

dc.language.iso	spa	es
dc.rights	info:eu-repo/semantics/openAccess	es
dc.subject	regímenes privados de jubilación	es
dc.subject	fondos de pensiones	es
dc.title	Gestión de los fondos de pensiones en los planes de pensiones de la modalidad empleo: el caso español	es
dc.type	info:eu-repo/semantics/doctoralThesis	es
dc.rights.holder	(c) Rosa María Ahumada, 2002	-

Aparece en las colecciones: [Tesis-Economía financiera II](#)

Ficheros en este ítem:	
Fichero	Des
capitulo0indice.pdf	Indice

(c) Rosa María Ahumada, 2002

<http://addi.ehu.es/handle/10810/2585>

datos multivariantes procedentes de la misma regresión, y en
de una señal derivada de los mismos datos multivariantes
originales.

URI : <http://hdl.handle.net/10810/5574>

Aparece en las colecciones: [Tesis-Química aplicada](#)

Ficheros en este ítem:			
Fichero	Descripción	Tamaño	Formato
ZuriarrainCap3.pdf	Capítulo 3	1,92 MB	Adobe PDF Visualizar/Abrir
ZuriarrainIntrod.pdf	Indices e introducción	2,09 MB	Adobe PDF Visualizar/Abrir
ZuriarrainCap1.pdf	Capítulo 1	909,4	 Juan Zuriarrain Ocio, 2010 http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/ http://addi.ehu.es/handle/10810/5574
ZuriarrainConc.pdf	Conclusiones y publicaciones	312,5	
ZuriarrainCap2.pdf	Capítulo 2	1,27 MB	
ZuriarrainCap4.pdf	Capítulo 4	862,8	
Mostrar el registro Dublin Core completo del ítem			

 RefWorks

Este ítem está sujeto a una [licencia Creative Commons](#) [Licencia Creative Commons](#)

Los ítems de DSpace están protegidos por copyright, con todos los derechos reservados, a menos que se indique lo contrario.

8. BIBLIOGRAFIA

- OPENAIRE: OPEN ACCESS INFRASTRUCTURE FOR RESEARCH IN EUROPE (2012). Eskuragarri hemen: <http://www.openaire.eu/>.
- BERLIN DECLARATION ON OPEN ACCESS TO KNOWLEDGE IN THE SCIENCES AND HUMANITIES (2003). Eskuragarri hemen: http://www.zim.mpg.de/openaccess-berlin/berlin_declaration.pdf.
- BETHESDA STATEMENT ON OPEN ACCESS PUBLISHING (2003). Eskuragarri hemen: <http://www.earlham.edu/~peters/fos/bethesda.htm>.
- BARRUECO, J.M. eta SUBIRATS COLL, I. (2002). *OAI-PMH: Protocolo para la transmisión de contenidos en internet*. Eskuragarri hemen: <http://eprints.rclis.org/archive/00000177/02/cardedeu.pdf>.
- FECYT. RECOLECTA: RECOLECTOR DE CIENCIA ABIERTA (2012). Eskuragarri hemen: <http://www.recolecta.net/buscador/>.
- HERNÁNDEZ PÉREZ, T.; RODRÍGUEZ MATEOS, D. eta BUENO DE LA FUENTE, G. (2007). «Open Access: El papel de las bibliotecas en los repositorios institucionales de acceso abierto». *Anales de Documentación* (10): 185-204.
- LABASTIDA I JUAN, Ignasi (2006). «El sistema de licencias de creative commons». *Artecontexto: Arte, Cultura, Nuevos Medios = Art, Culture, New Media* (12): 19-25.
- LÓPEZ MEDINA, A. (2007). *Guía para la puesta en marcha de un repositorio institucional*. Eskuragarri hemen: <http://www.ugr.es/~afporcel/reposi2007.pdf>.
- OFICINA TÉCNICA DEL REPOSITORIO (2011). *Guía para ADDI, repositorio de la UPV/EHU*. Eskuragarri hemen: <http://hdl.handle.net/10810/2544>.

- OPEN SOCIETY INSTITUTE (2001). *Budapest open access initiative*. Eskuragarri hemen: <http://www.soros.org/openaccess/read.shtml>.
- RODRÍGUEZ I GAIRÍN, Josep Manuel eta SULÉ DUESA, Andreu (2008). «DSpace: Un manual específico para gestores de la información y la documentación». *BiD: Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació* (20).
- VIVES-GRÀCIA, Josep (2005). «Aspectos de propiedad intelectual en la creación y gestión de repositorios institucionales». *El profesional de la información* 14 (4): 267-78.
- XALABARDER PLANTADA, Raquel (2006). «Las licencias creative commons: ¿una alternativa al copyright?». *UOC Papers* (2).